

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Splendidissimo Viro, Parisiensis, q[ue] senatus grauissimo præsidi, Carolo
Guilliardo, Iudocus Clichtoueus Neoportue[n]sis, theologiæ professor, licet
indignus, felicitate[m] ac salute[m] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

¶ SPLENDIDISSIMO VIRO, PARIENSIS

¶ senatus grauissimo præfidi, **Carolo** Guiliardo, ludocus **Clichtroueus** Neos
portuësis, theologiæ professor, licet indignus, felicitatē ac salutē æternā exoptat

Postolorū princeps **Petrus** in sc̄da sua canonica ep̄la futuros esse p̄
ueros dogmatū auctores, fidelib⁹ **Ch̄ri** cultorib⁹, æq̄ssime **Præ**
ses, denūciauit his uerbis. In uobis erūt mgr̄i mēdaces, q̄ introducēt
sectas p̄ditionis, ij. Peri. ij. Et m̄ti sequēt eorū luxurias, p̄ q̄s uia uerit
tatis blasphemabit. Qd̄ sane sp̄s̄cti afflatu, platū uaticiniū, tū a pri
cipio nascētis eccl̄iæ in **Ebione**, **Cherinto**, **Marchione**, & cæteris illius seculi here
siarchis, est cōpletū, tū etiā p̄ totū deinceps eiusdē eccl̄iæ hic adhuc in acie cōsis
stētis decursum, ad n̄ra usq; t̄pa, multifariā d̄noscit & in diuersis herese os sacro
ribus eē cōprobatū, tū maxie hac n̄ra tēpestare, in **Martino** **Luthero**, atq; alle
ctatoribus eius, cōspiciēt locū & ueritatē habere. ¶ Sigdē (ut cæteras ipsius insas
nias, improbasq; assertiones, ab alijs scriptoribus ab̄tude cōfutatas, p̄mittā)
ipse **Luther⁹**, tribus sup̄ modū pestilētibus libris suis, triplicē eccl̄iæ statū (quē
p̄fessus fuerat) molit̄ euertere, ac penitus cōfundere. **Primo** **Christianismū**, ab
eodē in baptismo susceptū, cū in opusculo suo, de lib̄tate **Ch̄riana** mēdaciter in
scripto, astruere nitit̄, ipsos eccl̄iæ catholicæ moderatores nullā habere potesta
tē cōdēdi aliquas constitutiones, q̄ pp̄m christianū obligēt sub propriē salutis ia
ctura, ad eas; obseruationē, neminēq; obstringi ad q̄pp̄iā agēdū, nisi q̄d̄ apte in
euāgelio fuerit expressum. **Sc̄do** idē demoliri studet ac exterminare statū sacer
dotalē, quē t̄n sacris initiat⁹ susceperat, cū in libro, de abrogāda missa priuata, ti
tulū p̄ferētē, cōtendit inter cætera, ch̄rianos oēs cuiusuis sexus & ætatis, esse sa
cerdotes, & sacratissimū **Ch̄ri** corpus ac sanguinē, in mis̄e officio oblatū nequa
q̄ esse sacrificiū. **Tertio** monasticę uitæ p̄fessionē (quā t̄n, ut scribit, an̄ subierat)
idē cōuellere laborat ac subuertere, cū in libro suo de uotis monasticis denomi
nato, totus debacchar̄ in regulārē religiosorū obseruationē, uotoꝝ p̄petuā sta
bilitatē dānat, illudq; uiuēdi institutū cū suis autoribus, acerbissimis insectat
cōuitijs. **Nōne** igit̄ merito uidet̄ ipse **Lutherus**, nūero magistrorū illorū mēdas
ciū ascribēdus, de q̄bus in sp̄i p̄nunciat **B. Petrus**, q̄ introducturi sunt sectas p̄
ditionis. **Nec** minus id cōpletū (proh dolor) uidemus, q̄ multi inebriati uino
fornicationis eius, q̄ sanctā deseruit eccl̄iā, secuti sunt p̄ditissima eius dogma
ta ac insanā libidīnē, q̄q; p̄ eos assecdas, uia ueritatis multifariā est blasphemata.
Sic em̄ uulpiū caudis alligatæ faces, opa **Samsonis**, ambufferūt innoxias. **Allos**
philorū segetes, & hæreticorū sermo, teste deiloquo **Paulo**, ij. **Timo**, ij. serpit ut
cācer, syncæra corripies. ¶ **Cæterę** huic triplici cladi, **Ch̄riana** reipub. maiorē
in modū exitiali, aliquātulū remediū me allatus; sum arbitratus, si tribus idēti
dē machinis oppositis, hæc triplicia satanę castra pro facultate mea adoriar, op
pugnē, & subuertere annitar. Quare prima, p̄nciosam illā lib̄tatē ipetat, quam
subdole ac uastro ingenio ch̄rianā & euāgelicā appellat. **Sc̄da**, sacerdotij in oēs
cōmunicatōē ipugnet, & unicū illd̄ ac ueꝝ euāgelicę legis astruat sacrificium.
Deniq; tertia, solucionē uotoꝝ monasticorū relaxationēq; d̄ruat, eaq; i totū uia
tæ t̄ps fieri posse, p̄petuoq; obligatoria cōprobet. **Et** id quidē adiutore deo, tri
bus huius opis in **Luthere** elaborati libris, aggredi conabimur, qui prædictos

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

tres eius libros excutiāt, ac cōfutēt. ¶ Porro cōtēdēt forsitā nōnulli operā a me neq̄q̄ suscipi nūc debuisse, q̄ in Lutheri hāc triplicē instrūā acie literariā, q̄ iā pri de lris ap̄licis piæ memorię Leonis x. superioribus annis summi pōti. dānati sint libri Lutherani & in lectiōis usum assumi phibiti. Accessit illi & rectissima facultatis, sacrę theologię, Parisiēsis (cuius & ipse, licet imeritus, sum alūnus) detersio, exactissimaq; cēsura, eosdē libros publico incēdio dignos definiēs, ob mltiplices & intolerabiles in eis cōtētos errores. Demū & id, nō modicū eidem rei pōdus adijcit, q̄ iā dudū grauissimo curię Parisiēsis senatus cōsulto, ac publico regię maiestatis edicto, inhibita est uniuersis q̄ruis librorū Lutheri lectiō & usus, q̄nimo oēs uindictis flāmis absumi sub seuerissima iterminatiōe sunt iussu. In hac autē q̄tula cūq; elucubratione, sopitas uidebor excitare fauillas, creptof q; ignibus libros eius, iteꝛ pferre palā, cū rursum yba ac snias eiusdē reuocato bo in oim cōspectū, cūctosq; oculis obijciā dānatas ipsi⁹ assertiōes, q̄bus fortal se ifirmi lectores trahi potuerūt denuo i errore pperāq; agēdi occasione arripe ¶ Veg. hęc obiectātib⁹, ita paucis satisfacere tētabim⁹, id primū afferētes, de creto illo ap̄lico, cōtusq; theologicū sniā, necnō mādato senatorio, regioq; p̄cos nio, interdictā eē lectiōe librorū Lutheranorū, sniāq; in eis cōtētag; adductiō nē, q̄ fiat ad assertoriā illorū approbationē, nō autē eā, q̄ fieri possit ad iprobator riā eorū dē cōuulsionē. Neq; em̄ pcludēda cuiq; est uia cōfutādæ falsitatis hęc iticę, aut astruēdę ytatit, quā elucidātibus, uita æterna repromittit. Qui autē pos sent hereticorū dicta cōfutari, & opposita illis cōprobari ueritas, nisi illa afferant in mediū, palāq; pducāt. Nihilō certe magis, q̄ cōdēnari queat iuste, reus furti aut parricidij, nisi crimē eius, pferat in iudiciū, & testib⁹ fide dignis cōuincatur. Sane i sacrosanctę synodi Cōstāntiēsis sessione octaua cōdēnati fuere libri pestiferi, iohānis Viclefi, ultricibusq; flāmis addicti, cū seuera phibitiōe, ne q̄s postea illius opa legeret, aut ex eis deprōptas snias i authoritatē assumeret. Nihilō se scius uenerādus p̄r, eruditioneq; clarissimus, Thomas Vvalden, Carmelitani ordi nis in Anglia tū puincialis, i duob⁹ illis luculētis opibus, contra Viclefum & eius asseclas accuratissime cōpositis, & nuprime ap̄d Leuretiā Parisiēsi i lucē cō ditis, uno de sacramētis iscripto, & altero de sacramētalib⁹, dicta ipsius Viclefi, ex libris ei⁹ desūpta, i cuiusq; ferme capitit initio affert i mediū, q̄ postea scōꝛ patrū copiosis autoritatib⁹, ualidissimisq; rōnib⁹ acerrime cōtūdit ac reuellit. Neq; mediocrē ea i re merit⁹ est laudē, tm̄ abest, ut rephēsioni fuerit obnoxio. Si qdē prius eiusdē opus, de sacramētis nūcupatū, a Martino. v. tū summo pōtif. post diligētē recognitionē, cū eximia cōmēdatiōe eī merito approbatū. Posteri us uero, qd de sacramētalibus inscribit, eiusdē summi pōtificis hortatu cōpositū sacre facultati theologię i Parisiōꝛ academia uisum est apprime dignū, qd ab oibus palā lectitē. Cur igit nō licebit nob̄ & nūc in sibi cā adducere snias Luthera nas & uerba, ut postea fidelius atq; audētius improbenť. Neq; eo in negotio præstat cuiq; occasio offendiculi, qñquidē adducta eiusmodi uerba Lutherana cū subijctā protinus improbatione, nequaq; ingnant lectore, sed prodita eorū falsitate, potius cautiōrē reddūt, ne illorū inficiat ueneno, aut laqueis capiat. Per inde atq; medicus natiuæ uirtutis herbarū gnarus, si oblatam herbam (ut cū cutam) dicat esse noxiam & uirulentam, eo ipso uerbo inducit alios in illius

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

herbæ usum, qm̄ potius ne q̄s ea utat̄, absterret oēs & reuocat. Atq; utinā nullo
rū aplius ais insideret Lutherana dogmata, neminiq; mortaliū eēt cordi. Cer
te si ita se res haberet, leuaremur hoc onere subeūdi p̄sentē (cui accingimur) las
borē. At yō qm̄ formidādū est, nōnullos adhuc sup̄esse, q̄ necdū penitissimis a
nimi recessibus intimisq; penetrabilibus excusserūt oīno pestilentē illā doctrinā,
sed tacito pectore eādē adhuc amplectunt̄, exosculant̄ & approbāt, nō satis p̄
suasi, eā esse peruersam, ad eruēdā hāc uenenosam, imis terræ radicibus abstru
sam radicē, cuius herba prominēs solo, acuta falce publici edicti ē succisa, tridēs
tē hūc, & sarculū trifurcū atq; ligonē literariū apparam⁹, nihil declinātes a recta
antiq; patrū semita, q̄ dānator; ab ecclia hæreticor; (ut Manichæi, Arii, Vigi
lanti, fluidij, & reliq;) Inias, atq; ex libris eor; cōdēnatis acceptas rōnes, suis pal
sim inseruerūt opib⁹ cōfutorijs, ut eas p̄sidio inuictæ ueritatis fideti⁹ eliderēt.
¶ Hoc autē n̄m̄ q̄tulicūq; studiū, amplissimæ tuæ dignitati dedicādū celsim⁹,
clarissime Præses, tū ob incōcussam animi tui in cōsectādīs p̄scoꝝ patr; uesti
gij; soliditatē, q̄ noua dogmata ab illoꝝ recto tramite exorbitantia, ceu uir⁹ lax
tifer; sp̄ exhorruisti, non inemor prouerbij illius, apud Sapiētē cōscripti. Qui
dissipat sepe, mordebit eū coluber. Vbi sepem, glossa interlinearis interpretat̄ in
stituta ecclie, q̄ si q̄s dissipauerit, atq; isolēter abiecerit, eū a diabolo, serpēte an
tiq; & tortuoso mordicus apphēdēdū phibet. Tū etiā ob indefessam ad extirpā
dos Lutheranos cū libris errores operā, in sup̄ma Parisiani senatus curia haud
segniter abs te p̄stitā, ut intemerata fidei synceritas & illabefacta sp̄ obseruet.
Obnixēq; petimus, ut grauissimi tui noīs authoramēto cōprobes etiā ap̄ oēs
illoꝝ demolitionē, a nobis hic elaboratā, fulcimētoq; sacrar; l̄rā; ac sanctorū
patrū, & rōnibus nō paucis utcūq; subnixā. Quā ubi syncera animi tui integri
tas acerrimo suo iudicio probauerit, speramus eādē & ab alijs facile prabatū
iri, & legētib; nō modicū fructū allaturā. Vale p̄sidij & dulcē decus meū. Ex
Parisius, anno ab incarnatione dñica uicesimoq̄to sēp̄ millesimū, & q̄ntesimū.

¶ INDEX EORVM QVAE IN HOC TRI partito opere pertractant, in singulis libris per capitum or dinem digestus.

¶ In primo libro, hæc determinantur.

Vid Christiane libtatis noie, itide & eccliaſticę, designat apud
Lutheꝝ, & affectatores eius. Cap. .I.

¶ Nonnulla Lutheri dicta, quibus suā aſt uit libertatem Chri
ſtianā, hoc in libro improbanda. II.

¶ Præter ea q̄ sacrū continet euāgeliū tempore apostoꝝ fuisse pleraq;
cōstituta, ad rectā totius ecclie moderationem. III.

¶ Sanctoꝝ patrū testimonio id etiā ostendi, q̄ multa circa ecclie primi
tiue exordiū fuerit cōstituta, q̄ nō sunt i euāgelio apte cōscripta III

¶ Beatū Dionysij Areopagitā a S. Paulo cōuersum, esse eor; sacrorū